

MONA LISA.

De wereldberoemde Italiaansche kunstenaar Leonardo da Vinci heeft Mona Lisa geschilderd in Florence. Zij was de vrouw van Francisco del Gioconda, een Florentijnsch burger, en de kunstenaar, die haar maalde, heeft vier jaren gearbeid alvorens het kunstwerk hem naar den zin was. Koning Frans I heeft het voor 12000 livres gekocht, voor dien tijd een fabelachtig hooge som. Onder den naam „La Joconde" had het tot kort voor dezen tijd een plaats in het Louvre te Parijs. Daaruit is het in de vorige maand gestolen. En deze diefstal is één lang raadsel voor kunstliefhebbers en museum-autoriteiten. Wie de dief wezen mag, hoe het doek losgerukt is, zelfs wanneer de diefstal gepleegd is — 't een als 't ander ligt in 't duister. Er wordt gegist, geadviseerd, gecritiseerd, gespot zelfs, schoon 't meest gejammerd omtrent dit verlies, dat onherstelbaar is, zoo de dief zich niet aanmeldt of geen aanwijzingen geeft; — het kunstwerk is en blijft echter tot op heden weg, is spoorloos verdwenen. Wel gewagen de jongste berichten, dat een anoniem schrijven ontvangen moet zijn, waarin de bovenste helft van het doek tegen een hoogen prijs zou afgeleverd worden, terwijl men dan later de benedenhelft tegen denzelfden prijs kon bekomen, maar tot op heden is dit bericht niet bevestigd, en het schijnt ons onvoorzichtig, dergelijke mededeelingen op hooge waarde te schatten. In den bewustten brief moet dan ook nog gestaan hebben, dat het doek met een scherp voorwerp zóó is gehalveerd, dat het geheel hersteld kan worden, zonder dat er eenig spoor van een scheur aan blijft te zien.

Het is te wenschen, dat dit machtige kunstwerk van den meester nog terecht komt, en dat de kunstwereld dit overweldigend schoon stuk niet missen moet.

Er is met deze schilderij gedweept. Wie Mona Lisa zag, kwam onder den indruk van Leonardo's talent. In stomme verbazing heeft men het doek aangestaard, en men verhaalt, dat menigeeen eerbiedig bij het kunstwerk is neergeknield.

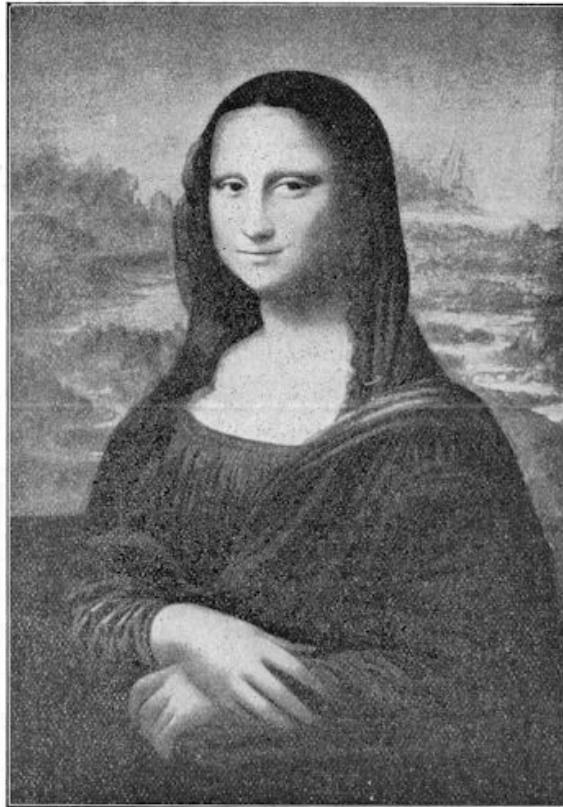
Noem dit overdreven of nog erger; er spreekt toch uit, hoe vorm en kleur, hoe het geheel bekoorde; hoe hier de kunst haar machtige indrukken maakte. Het is geen wonder, dat onze tijd, die zich veelal kenmerkt door religieverguizing, eer hij het zelf vermoedde aan religievergoding is gaan doen. Alleen, de *kunstreligie* schoof men in de plaats van den *Christelijken godsdienst*.

Mona Lisa was dan inderdaad een der roemrijkste stukken van het Nationaal Museum. In de „Geschichte der Malerei, herausgegeben von Alfred Woltmann und Karl Woerman," wordt ons medegedeeld, dat dit de grootste roem van de schilderij is, dat er niet minder dan acht beroemde kopieën van gemaakt zijn, waarvan de schoonste zich bevindt in het Museum te Madrid. Mona Lisa zit dan op een stoel, voor een muur; haar schoone rechterhand over de linker, die op de leuning rust. Achter haar — een

prachtig landschap: zonnig groen, waarboven een fijnblauwe hemel, die op het verre land rust. Een sluier dekt haar het hoofd; de lokken golven bevallig langs den blanken hals, en in de oogen ligt die vochtige glans, die den blik zacht en teeder maken. Zooals de oude Grieken zich hun Aphrodite dachten, beeldde Da Vinci zijn Mona Lisa.

Wel moet het doek iets verloren hebben van de „koloristische Feinheiten," doch niettemin bleef het het sieraad van het Louvre.

Dikwijls is er gestreden over de echtheid van de schilderij in Parijs. Ook nu weer komen de pennen daarover in beweging. In Februari van dit jaar schreef een kunstkenner te Madrid nog, dat naar *zijn* overtuiging de Gioconda in het Louvre slechts een copie is, en dat in Madrid het echte schilderij is te vinden. Eigenaardig is zeker, wat we lezen in „Giorgio Vasari, Die Lebensbeschreibungen der berühmtesten Architekten, Bildhauer und Maler," n.l. dat Da Vinci het stuk onvoltooid heeft gelaten, nadat hij er vier jaren aan had gewerkt.

Dit werk vestigt vooral de aandacht op de onderscheiden onderdeelen van den fraaien kop: op het natuurlijke van wenkbrauwen en haargolfjes; op den mond vooral met zijn fijn-rood en welgevormde hoeken. Het zegt onder meer, hoe men bij den eersten blik naar Mona Lisa den indruk kreeg vleesch te zien, en geen kleurige verf. Het doel van Da Vinci is blijkbaar geweest, een blijde, vrolijke vrouw te schilderen, wat uit den naam Gioconda trouwens blijkt, en wat ook verklaart, waarom hij, gedurende het schilderen, gezelschap wilde van menschen, die musiceerden en zongen; de kunstenaar wilde alle sombere gedachten voorkomen.

We kunnen ons dus voorstellen, welk een hevige ontsteltenis de diefstal van het beroemde schilderij gewekt heeft, en hoe de museumbewakers moeten geschrokken zijn, toen zij de lijst en het glas terugvonden!

De dief moet minstens een half uur gewerkt hebben, daar het doek op een gansch bijzondere wijze in de lijst was vastgemaakt. 't Is bijna onbegrijpelijk, hoe zoo'n stuk kan gestolen worden, te meer, daar de Mona Lisa steeds in 't hoog werd gehouden.

Er zijn er, die den dief voor krankzinnig houden, voor iemand, die, na veel gelezen te hebben over het karakter van het schilderij, vervolgd werd door een manie, en die nu in een vlag van abnormalen hartstocht den diefstal heeft gepleegd. Want, zoo wordt beweerd, een diefstal, om zich te verrijken, kan het niet zijn. De dief kan z'n stuk nooit verkoopen, zonder zich te verraden.

Ook wordt gevreesd, dat de dief het doek vernietigen zal, nu hij ziet, dat de heele wereld over z'n daad met ontsteltenis spreekt. En deze vrees heeft Rochefort reeds doen aanraden, hem straffeloos te stellen, en een groote geldsom toe te geven. Dit alles ter eere van de *kunst!* De *moraal* dus maar weer op zij!

Laten we hopen, dat eenig licht come over het wonderlijke gebeuren, en 't meest, dat binnen niet te langen tijd Mona Lisa's glimlach alle ontsteltenis van de museum-autoriteiten weer wegtoovere, en ook tot dubbele waakzaamheid aanspore!

A. L. v. H.

Stoomdruk — LA RIVIÈRE & VOORHOEVE — Zwolle.

Een Australische Boschbrand.

Door L. Penning.

(Slot.)

Het was een gevaarlijk werk; ik riep mijn oudsten jongen John, die nog maar acht jaar telde, doch reeds iets van de omzichtigheid van zijn vader toonde, te hulp, en samen zetten wij den arbeid voort, om een open ruimte te branden tusschen ons en het woud. Telkens, als de vlam te hoog uitsloeg, deden de natte dweilen dienst, en wij wonnen zienderoogen. Een uur lang werkten wij onverdroten voort, met een hartstochtelijken haast, nauwelijks eenige woorden met elkander wisselend, toen John plotseling een angstkreet slaakte.

Ik keek op, en zag den horizon in vuur staan!

De boschbrand moest het laatste kwartier reuzenvorderingen hebben gemaakt. De rook hing als een zwarte sluier boven de wouden; mijn ooren vingen een geloei op als het verre ruischen der zee; en de zon scheen als de bleeke fakkel des doods aan het firmament.

Daar stond ik, ontroerd, ontsteld, gefolterd door een onbeschrijflijken angst, en door een zelfverwijt, dat mij waanzinnig zou maken.

Want we konden niet meer vluchten! Te snel plantte de boschbrand zich voort! In twee reuzenarmen zich uitbreidend, was hij bezig, ons te omsingelen!

„Wil ik het varkenshok opengooien, Moeder?" vroeg John. Die vraag gaf mij de tegenwoordigheid van geest terug.

„Vlug, vlug!" zeide ik; zelf wierp ik het kippenhok open — het was het eenige, wat wij voor onze levende have konden doen.

Ik zag naar de open vlakke, die door ons vuur was gemaakt — zou ze breed genoeg zijn, om onze bezittingen te beschermen? Indien ze niet breed genoeg was, dan was al ons tobben voor niet geweest, en zou de woning en de schuur den vuurgloed, die ons leven bedreigde, nog grooter maken.

Met een helderheid, die ik nog heden onverklaarbaar zou vinden, indien ik niet wist, dat de Heere Zijn kinderen in den hoogsten nood met dubbele genade nabij is. berekende ik, in hoeveel tijd onze bezittingen in puin konden liggen, indien ik er aanstonds den brand in stak.

Er had een langdurige zomerdroogte geheerscht; het dak was met riet gedekt, en de muren waren van hout — indien ik de gebouwen aan de vier hoeken in brand stak, zou alles binnen een half uur plat zijn gebrand, en de open ruimte, die ons leven moest beschermen, en waarop de boschbrand geen voedsel zou kunnen vinden, aanmerkelijk zijn uitgebreid.

Zonder mij verder te bedenken, stak ik de schuur onmiddellijk in brand; vervolgens lag onze vriendelijke woning, waarin wij zooveel geluk en voorspoed hadden genoten, aan de beurt — ik streed niet meer voor het behoud mijner bezittingen, maar voor het leven mijner kinderen.

Toen naderde ik de kale vlakke naast het huis, en wendde mij tot mijn kinderen. Hun klagelijk geschrei sneed mij door het moederhart; zij vlogen mij aan in hun angst, en ik was machteloos om hen te redden.

„Kinderen, laten wij bidden!" zeide ik; wij knielden daar bij den wagen neder, en luide riep ik onzen trouwen God, onzen Vader in Christus, om redding uit onzen grooten nood.

Kalmer rees ik op van de knieën; ik zag, dat onze bezittingen reeds in puin lagen; een zware rook breidde zich boven ons uit.

Ik liet mijn kinderen in de afgraving neerdalen, belegde de planken boven hun hoofden met natte dweilen, en wachtte daarboven in een niet te beschrijven gemoedsstemming de ontknooping.

Het paard had ik uitgespannen, en het was gevluht; de koe vleide zich echter naast mij neder, en stiet een smartelijk geloei uit.

Met een razende snelheid naderde thans het vuur, ik zag den boschbrand hoog opsteigeren naar de toppen der reuzenboomen, die onder zijn vlammanden adem bezweken als riethalmen. Het helsche vuur ging ons thans omsingelen; ik nam de laatste natte dweilen uit de gevulde emmers, wierp ze over de koe en mij zelve heen, terwijl een regen van vonken neerdaalde, en de verf van den wagen door de hitte afschilferde.

Mijn ademhaling werd moeilijk door den verstikkenden rook; uit den kuil drong het droevig gekrijt mijner kinderen mij in de ooren; en uit de duisternis van den rook sloegen de vurige golven uit, om mij te bereiken — daar op dat kleine eiland, omloeid door een zee van vuur....

Met de kracht der wanhoop worstelde ik tegen de duizeling, die mij aangreep, doch mijn kracht was meer dan uitgeput. Ik verloor mijn bewustzijn, en sloeg met een harden slag achterover.

Toen ik mijn bewustzijn herkreeg, bevond ik mij in een kleine slaapkamer van onze vrienden Gordon; en vóór mijn ledikant stond mijn man.

„Waar zijn onze kinderen?" was mijn eerste vraag.

Hij riep ze; met gejuich kwamen ze binnenstormen, alle vier, en ik kuste ze één voor één met vreugde.

Op een wenk van mijn man ijlden zij weer naar den tuin, en wij beiden waren alleen.

Ik keek hem aan — over zijn gelaat liep een zware brandwonde. Die wond had hij opgelopen, toen hij met gevaar zijns levens door het afgebrande, nog smeulende bosch was heengedrongen, om ons te bereiken.

Uit zijn mededeelingen begreep ik, dat de boschbrand, nadat ik bewusteloos was geworden, nog een kwartier in dezelfde richting was voortgegaan. Toen was de wind gedraaid, zoodat de woning der familie Gordon gespaard bleef. Vervolgens was een hevige plasregen neergevallen, die den voortgang van den brand gelukkig had gestuit.

Bald vertelde mij de bijzonderheden, hoe hij ons had gevonden; John had de plaats van vader en moeder ingenomen, en toen de regen neerviel, en de hitte verminderde, waren allen naar boven geklauterd, terwijl John de koe had gemolken, om allen met de melk te verkwikken.

Toen mijn man had uitgesproken, zweeg ik, diep getroffen, stil. Ik had een ernstige vermaning verwacht, doch geen woord van verwijt was over zijn lippen gekomen.

„Kunt ge mij mijn eigenzinnigheid vergeven?" vroeg ik.

„O zon van mijn leven!" zei hij, „mijn ziel is vol lof en dank, nu ik je terug heb!"

Toen weende ik, en de grootheid zijner liefde ontroerde mij.

„Het was mijn eigenzinnigheid!" zeide ik met droefheid.

Zoover heb ik mijn verhaal geschreven en slechts wilde ik er nog aan toevoegen, dat ik door Gods genade van mijn karakterzonde genezen ben, als een welbekende hand mij op den schouder klopt, en een geliefde stem tot mij zegt: „Nu — mag ik je verhaal eens lezen?"

Zoo leest dan mijn man het verhaal, en als hij ten einde is, zegt hij: „Ge hebt je zelf weer in den donkersten hoek gezet, en je man in het volle licht, dat doet ge altijd, en het kan er toch eigenlijk niet mee door!"

Ik kus hem op de plek, waar het litteken nog de vreeselijke brandwond aanduidt, en antwoord: „Aan dit verhaal zal ik niets veranderen, beste man! En als het hier of daar als een vriendelijke wenk nog eenig nut mocht stichten, dan zou mijn moeite dubbel beloond zijn."

„Goed," zegt Bald, „maar dan onder de uitdrukkelijke voorwaarde, dat ge er mijn opmerking ook in opneemt."

Dat moest ik hem beloven, en daaraan heb ik nu gevolg gegeven.

Zoo eindig ik dan dit verhaal.